

PTASI ALBUM 2024

**Tobiasz Kukulski
Jakub Śnieżek
KI. IV c
SP. nr. 15 w Krośnie**

**PTAKI
NA
SPACERZE**

**PTAKI
Z
HODOWLI**

**PTAKI
NA
WYCIECZKACH**

GOŁĄB

Gatunek wywodzący się od udomowionego gołębia skalnego.

Długość ciała 29–35 cm rozpiętość skrzydeł 60–68 cm, masa ciała 180–360 gramów. Upierzenie gołębia miejskiego może być całkowicie lub częściowo białe po niemal czarne, niekiedy z pojedynczymi, białymi piórami lub brązowawe. Część gołębi miejskich wygląda identycznie jak dzikie gołębie skalne, charakteryzując się dwoma czarnymi paskami na skrzydłach oraz białą plamą na dole grzbietu.

Gołab miejski jest szeroko rozpowszechnionym gatunkiem lęgowym w Polsce, wyprowadzającym do pięciu lęgów w roku. Gniazda zakłada na lub w budynkach. Gniazduje pojedynczo lub kolonijnie. Składa jednorazowo 2 jaja, które wysiaduje samica na zmianę z samcem przez 16–19 dni (samiec może pomagać do 20% czasu wysiadywania). Jaja są składane przez cały rok, także w okresie zimowym.

SROKA

Gatunek średniej wielkości ptaka z rodziny krukowatych

Sroka to ptak bardzo ruchliwy i hałaśliwy, chociaż zarazem ostrożny i zachowujący czujność.

Ptak o smukłej sylwetce z długim ogonem i charakterystycznym czarno-białym upierzeniu. Obie płci ubarwione jednakowo, ale samiec jest zwykle nieco większy i cięższy od samicy, ma dłuższy ogon. Bardzo długi, zastrzony ogon z piórami o stopniowanej długości. Pomimo swej długości ogon nie przeszkadza ptakowi w przemykaniu pomiędzy gęstymi krzaczastymi zaroślami. Głowa, dziób, gardziel, skrzydła, tył ciała i ogon ciemnoczarny, odcinający się jaskrawo od pozostałych, białych części ciała: brzucha, boków i barkówek.

Czarne pióra mają metaliczny połysk: na skrzydłach najwyraźniejszy, zielonogranatowy; na ogonie zielonobrazowy, na wierzchu głowy zielony, a na grzbiecie i pozostałej części głowy szkarłatny. Dziób i nogi czarne.

KWICZOŁ

Gatunek średniej wielkości ptaka wędrownego z rodziny drozdowatych.

Ptaka wielkości kosa, o nieco dłuższych skrzydłach. Obie płcie ubarwione podobnie, samce jedynie nieco intensywniej. Charakterystyczne, trójbarwne upierzenie: szara głowa i kark, brązowy grzbiet i wierzch skrzydeł oraz czarnobrunatny ogon. W locie widoczny biały spód skrzydeł, wyraźnie odcinający się od szarego kuoka i ciemnego ogona. Piersi żółtawa lub pomarańczowa, brzuch biały. Na piersi i bokach gęste czarne kreskowanie, plamy mają kształt grotów. Dziób u samców w szacie godowej żółty, a w szczytce spoczynkowej ciemniejszy na czubku i z wierzchu, upodabniając do dziobów samic i młodych. Wokół oczu i dzioba zaczernienie, różnej wielkości i intensywności.

Długość ciała ok. 25–28 cm rozpiętość skrzydeł około 39–42 cm.

SÓJKA

Gatunek średniej wielkości z rodziny krukowatych.

Dobrze rozpoznawalny nawet z daleka po niecodziennym połączeniu ciemnej i jasnoczerwonobrazowej barwy z niebiesko-czarnym prążkowanym skrzydełkiem. Większość upierzenia brązowa o pastelowym, różowym odcieniu.

Kuper i dolne pokrywy ogona białe. Na zaokrąglonych skrzydłach charakterystyczne Ilusterka: białe oraz niebieskie z czarnym prążkowaniem. Czoło białe z czarnym kreskowaniem, od dzioba gruby czarny wąż, boki głowy są czerwonoróżowe. Sterówki i końce skrzydeł czarne. Ma brązowe tęcza.

Dziób mocny, stalowoszary lub czarny. Nogi jasnobrazowe. Młode podobne do dorosłych, ale mają bardziej czerwony odcień upierzenia i mniej kreskowany wierzch głowy. Poszczególne podgatunki różnią się głównie kolorem i kształtem czapeczki oraz ogólnym odcieniem upierzenia. Rozmiarami ciała porównywalna z kawką lub gołębiem.

SZCZYGIEL

Gatunek małego ptaka z rodziny łuszczakowatych.

Najbardziej charakterystyczną cechą dorosłego szczygła jest karminowoczerwona „twarz” (maska), kontrastująca z czarnym wierzchem głowy i pręgą za uszami (zausznicami) oraz z białymi policzkami. Upierzenie na grzbiecie kasztanobrazowe. Boki głowy (policzki), podgardle, pierś biała z niewyraźną brązową przepaską, brzuch i kuper białe. Rozwidlony ogon czarny z białymi kropkami na sterówkach, skrzydła czarne z żółtymi dużymi pokrywami drugiego rzędu oraz częściowo zewnętrznymi chorągiewkami lotek, dzięki czemu na rozłożonym skrzydle tworzy się żółta przepaska.

BAŻANT

Gatunek dużego ptaka z rodziny krukowatych.

Długość ciała samców 75–89 cm (na ogon przypada 42,5–59 cm), masa ciała 770–1990 g; długość ciała samic 53–62 cm (na ogon przypada 29–31 cm), masa ciała 545–1453 g; rozpiętość skrzydeł 70–90 cm.

Występuje dymorfizm płciowy w upierzeniu. U samca głowa, gardło i górna część szyi czarniawe, widoczny zielonkawy połysk, na ciemieniu z domieszką brązu, a na gardle fioletu. Niższa część szyi, pierś i spód ciała mają barwę miedzianopomarańczową z różowofioletową opalizacją i czarnym wzorem układającym się na wzór łusek. Środek brzucha i okolice kloaki, pokrywy podogonowe kasztanowe, o intensywnej barwie. Wierzch ciała miedziany, każde pióro ma czarną krawędź i plamkę przed końcem. Pióra na kuprze gęste, podobne do włosów, miedzianoczerwone.

U samicy upierzenie w całości jest piaskowobrązowe, na szyi i po bokach piersi pokryte ciemnobrązowymi, niewyróżniającymi się wzorami. Gardło, boki głowy, środek piersi i brzuch są niemal jednokolorowe. Na bokach ciała wyraźnie widać V-kształtne plamy. Ciemię pokryte gęstymi, czarnymi wzorami.

KOS

Gatunek średniego ptaka z rodziny drozdowatych.

Długość ciała wynosi od 24 do 27 cm.

Upierzenie dorosłych samców jest jednolicie czarne. Przede wszystkim na spodzie ciała, ale też na plecach pióra mają nierzadko szare lub brązowe końcówki. Można to zauważyć jednak tylko w odpowiednim oświetleniu. Upierzenie przypomina wtedy nieco łuski gada. Pióra konturowe mogą rozjaśniać się wiosną

Samice z wierzchu są zabarwione na ciemny kolor oliwkobrazowy do oliwkoszarego. Czoło jest często nieco ciemniejsze. Zabarwienie jaśniejszego spodu ciała może być bardzo różne u poszczególnych osobników. Podgardle jest jasne, brudnoszare do czerwonobrazowego z ciemniejszym prążkowaniem. Pierś jest brązoszara, żółtobrazowa do czerwobrazowej, bardziej lub mniej pstrokata. Brzuch jest brązowy, szarobrazowy lub szary z jaśniejszymi końcówkami piór, wyraźnie przypominającymi łuski. Pióra ogona są ciemno- do czarnobrazowych, sterówki i lotki ciemnobrazowe z oliwkowymi chorągiewkami zewnętrznymi

KAWKA

Gatunek średniego ptaka z rodziny krukowatych.

Długość ciała wynosi od 30 – 39 cm
masa ciała: ok. 136–265 g.

Obie płcie ubarwione jednakowe – upierzenie czarne, a boki szyi, głowy i karku łupkowoszare.

Na głowie czarna „czapka”. U ptaków młodych tęczówki są brązowe, u dorosłych zmieniają barwę na srebrzysto-błękitną. Mają na bokach szyi białe plamy, a szara barwa na głowie jest jaśniejsza. Młode ptaki głowę mają ciemniejszą – im starszy jest osobnik, tym wyraźniej widać jaśniejsze boki głowy.

Jest ptakiem towarzyskim, zazwyczaj tworzy niewielkie stada.

KURA DOMOWA

Ptak hodowlany z rodziny kurowatych, hodowany na całym świecie

Są to stosunkowo lekkie ptaki – masa ciała w wieku 20 tygodni wynosi u samic 1,20 – 1,60 kg, u samców 1,70 – 2,45 kg. Mają szeroką miednicę i przylegające do ciała pióra. Na drobnej głowie posiadają silnie rozwinięte przydatki głosowe, które umożliwiają wczesną identyfikację płci. Charakteryzuje je wczesne opierzenie, niewielkie zużycie paszy i wysoki wskaźnik zapłodnienia. Do ujemnych cech zalicza się dużą płochliwość i skłonność do podfruwania.

Kury nieśne zaczynają znosić jaja w wieku 5–7 miesięcy, niezależnie od obecności samców. Koguty rozpoczynają dojrzewanie w 12 tygodniu życia, zaś pełną dojrzałość somatyczną uzyskują w 40 tygodniu.

KANAREK GLOSTER

Gatunek małego ptaka z rodziny łuszczkowatych.

Kanarek gloster ma głowę płaską i szeroką. Występuje w wersji bez korony (tzw. gładkie) i z koroną (tzw. korońce), która jest okrągła i rozkłada się na wszystkie strony ze środka głowy. Jego pióra są równej długości. Jego ciało jest krępawe, ma zaokrągloną klatkę piersiową i grubą szyję. Ogon tego kanarka jest wąski i krótki. Ma delikatne i krótkie nóżki. Jego upierzenie dobrze przylega do ciała i jest gęste. Kanarek gloster może mieć intensywny kolor (tzw. yellow) lub nieintensywny (tzw. buff). Na jego piórach występują charakterystyczne jasne i ciemne plamy.

PAPUGA BARABANDA

Inna nazwa Księżniczka Tarczowa. Gatunek średniej wielkości ptaka z rodziny papug wschodnich.

Długość ciała wynosi 40 cm,
masa ciała – 132–157 g

Są łagodnymi i przyjaznymi ptakami. Chociaż są płochliwe, przywiązują się do swojego opiekuna. Nie są zbyt hałaśliwe i nie niszczą drewnianych elementów.

Występuje wyraźny dymorfizm płciowy: Samiec jest cała zielona, z niebieskim nalotem na głowie, a samica ma żółte gardło i czoło, a pod gardłem ma czerwoną półbrozę.

ZEBERKI ZWYCZAJNE

Gatunek małej wielkości ptaka z rodziny astryldowatych.

Długość ciała wynosi 10-12 cm,
masa ciała – 11-13 g

U zeberek występuje dymorfizm płciowy. Samce, w przeciwieństwie do samic, posiadają pomarańczowe policzki oraz rude piórka w białe kropki pod skrzydłami. U obu płci płaszcz jest brązowawy, wierzch głowy szary lub popielaty, spód ciała biały, pierś lekko prążkowana, oddzielona od brzucha czarną kreską. Ogon w poprzeczne, czarno-białe pasy. Dziób mocny, czerwony. Pod okiem czarna, pionowa kreska.

PAPUGA ROZELLA

Gatunek średniej wielkości ptaka z rodziny papug wschodnich.

Długość ciała wynosi 29–34 cm, masa ciała 90–120g. Głowę porastają pióra szkarłatne, policzki i gardło są białe. Pióra na wierzchu ciała wyróżniają czarne środki, pozostała ich część jest żółta i zielona na krawędziach. Kuper i pokrywy nadogonowe są żółtozielone z delikatnymi, ciemnymi krawędziami. Zgięcie skrzydła porośnięte niebieskimi piórami. Pokrywy skrzydłowe mniejsze czarne, średnie i większe – jasnoniebieskie. Loki czarne z niebieskimi (zewnątrzne lotki) lub żółtymi krawędziami. Wewnętrzne lotki II rzędu mają bardziej zielonawe końcówki. Lotki I rzędu wyróżniają się emarginacją. Spód skrzydła czarniawy, pokrywy podskrzydłowe niebieskie. Górna część piersi szkarłatna, jaskrawa, niższa część żółta z cienkimi, ciemnymi krawędziami piór.

PAPUGA FALISTA

Gatunek małej wielkości ptaka z rodziny papug wschodnich.

Osiągają średnio 20 cm długości oraz ważą 26–29 g. Rozpiętość skrzydeł wynosi 250-300 mm.

Występuje sezonowy dymorfizm płciowy: woskówka jest ogółem niebieska, u samic w okresie lęgowym zmienia barwę na brązową. Ciemię w tylnej części jest żółte, w tyle czoła i na pokrywach usznych występują drobne, czarne prążki. Pióra w górnej części grzbietu mają czarne środki, a żółte krawędzie, co nadaje im łuskowaty wygląd. Obszar od dolnej części grzbietu po pokrywy nadogonowe jaskrawozielone. Pokrywy skrzydłowe mniejsze i średnie ubarwione jak pióra w górnej części grzbietu. Pokrywy skrzydłowe większe również mają żółte krawędzie, ale wnętrza czarne lub zielone.

PAPUGA ROZELIA KRÓLEWSKA

Gatunek średniej wielkości ptaka z rodziny papug wschodnich.

Osiągają średnio 30-37 cm długości oraz ważą 130 g.

Intensywne, czerwono-niebieskie upierzenie. Płeć trudno rozróżnialna, wybarwienie bardzo podobne, samica ma nieco mniejszą od samca głowę oraz węższą nasadę dzioba. Upierzenie młodych ptaków jest głównie zielone, zmiana barw na dorosłe następuje po ok. 13–15 miesiącach.

PAPUGA GÓRSKA

Gatunek średniej wielkości ptaka z rodziny papug wschodnich.

Osiągają średnio 25-30 cm długości oraz ważą 121-135 g.

Głowa brązowa lub czarna, z przodu głowy występują niebieskie lub lawendowe paski. Widoczna żółta lub zielona obroża. Wierzch ciała i sterówki zielone. Pierś czerwona, przepasana niebieskoczarno. Brzuch ciemnozielony.

Nogawice i pokrywy podogonowe żółtozielone. Dziób pomarańczowoczerwony tę czówka ciemnopomarańczowa.

PAPUGA ALEKSANDRETTA

Gatunek średniej wielkości ptaka z rodziny papug wschodnich.

Aleksandretty zielone osiągają średnio 32 cm długości oraz ważą 230–330 g.

Rozpiętość skrzydeł formy nominalnej wynosi 200–222 mm.

W ubarwieniu dominuje kolor zielony. Podgatunek nominowany dolną część grzbietu oraz kuper ma niebieski. Małe pokrywy skrzydłowe posiadają niebieskawe obrzeżenia, a pozostałe pokrywy skrzydłowe – żółtawe lub zielonkawe. Spodnia część ogona jest żółta. Samice mają czerwony dziób, a samce jasnokremowy. Tęczówka jest żółta, a nogi szare.

KRZYŻÓWKA

Gatunek dużego ptaka wodnego z rodziny kaczkowatych.

Samiec, zwany kaczoem, w szacie godowej ma zielono opalizującą głowę, odgraniczoną od reszty ciała białą obrozą. Żółty dziób. Pierś jest cała brązowa, opalizująca, grzbiet również, ale matowy. Złożone skrzydła brązowe, gdzieś tam nieco szare. Pomarańczowe nogi. W szacie spoczynkowej samiec ma upierzenie podobne do samicy, ale różni się żółtym dziobem, rudą pierś i czarnymi pokrywami nadogonowymi.

Samica ma mniej kontrastowe ubarwienie. Pomarańczowy dziób z czarnymi plamami, u poszczególnych osobników różnej wielkości. Białokremowo-beżowa głowa, ciemna przepaska przez oko. Ogólnie pióra przypominają nałożone na siebie łuski, pomarańczowo-brązowe. Na spodzie ciała „łuski” są drobniejsze, w okolicach tyłu również. Sterówki białe z brązowymi plamami

BOCIAN

Gatunek dużego ptaka brodzącego z rodziny bocianów.

Jego upierzenie jest głównie białe, z czarnymi piórami na skrzydłach. Dorosłe ptaki mają długie, czerwone nogi oraz długie, spiczasto zakończone, czerwone dzioby. Mierzą średnio 100–115 cm od czubka dzioba do końca ogona, ze skrzydłami o rozpiętości 155–215 cm.

Jest mięsożercą, bocian biały zjada szereg zwierząt, w tym owady, ryby, płazy, gady, małe ssaki i małe ptaki. Większość ze swojego pożywienia znajduje na podłożu, wśród monogamicznym, lecz nie dobiera się w pary na całe życie. Partnerzy budują duże gniazdo, które może być używane przez kilka lat. Każdego roku samica może przystąpić jeden raz do lęgu, składającego się zazwyczaj z czterech jaj, z którego po 33–34 dniach wykluwają się pisklęta.

USZATKA

Gatunek średniej wielkości ptaka drapieżnego z rodziny puszczykowatych.

Ogólnym ubarwieniem i kształtami, np. pomarańczowymi tęczęwkami i sterzącymi „uszami na głowie”, podobna do puchacza, jednakże znacznie od niego mniejsza. Samce i samice są ubarwione jednakowo, ale samice są nieznacznie większe, a samce mają jaśniejszy spód skrzydła. Upierzenie rdzawobrazowe w ciemne plamki i kreski, spód ciała jaśniejszy, żółtawobrazowy, pióra na piersiach z podłużnymi kreskami.

Na głowie charakterystyczne „uszy” utworzone przez ruchome kępki piór, które w czasie lotu lub u spokojnego ptaka są położone. Od nich wzięła się nazwa gatunkowa. Nie są w rzeczywistości związane ze słuchem, a stanowią ozdobę pomagającą się maskować.

ŁABĄDŹ

Gatunek dużego, częściowo wędrownego ptaka wodnego z podrodziny gęsi w rodzinie kaczkowatych.

Samce z reguły wyraźnie większe od samic, dorosłe osobniki białe, dziób pomarańczowy z czarnym paznokciem na czubku, u nasady czarna narośl (większa u samców w okresie godowym). Nogi czarne. Skok i palce są dość gęsto pokryte niewielkimi, rogowymi tarczkami. Osobniki młodociane (do 3. roku życia) szare z szaroczerwonym dziobem. Nie mają narośli na dziobie.

Długość ciała 150–170 cm, długość skrzydła 53–63 cm, rozpiętość skrzydeł 200–240 cm. Masa ciała samic 6,1–11,3 kg, samców 7,7–14,1 kg

MEWA

Gatunek dużego ptaka wodnego z rodziny mewowatych.

U osobników dorosłych w szczycie godowym grzbiet i skrzydła popielate, końce skrzydeł czarne z białymi plamkami, reszta ciała biała. Głowa również jest w całości biała, jednak w szczycie spoczynkowym pojawia się mniej lub bardziej wyraźne „strychowanie” – czyli szare zabarwienie końcówek piór nadające głowie pstry wygląd. Dziób mocny, żółty z czerwoną plamką na żuchwie. Czarne lotki na końcach skrzydeł mają białe czubki. Żółta tęczęwka z żółtą lub rzadziej pomarańczową obrączką powiekową. Osobniki młodociane białe z brązowym deseniem, gęstszym na wierzchu ciała, brązowym grzbietem o piórach biało obrzeżonych. Dziób brązowy, nogi cieliste.

*Dziękujemy za
poświęcony czas!*

